

בשבילי הפרשה

ישיבת מיר ירושלים

גיליון שבועי לתלמיד, בוגרי וידידי ישיבת מיר

פרשת שופטים, תשפ"ו

זמני כניסת השבת

Baltimore, MD - 7:45	Minneapolis, MN - 8:02
Brooklyn, NY - 7:36	Miami, FL - 7:39
Chicago, IL - 7:31	Monsey, NY - 7:36
Houston, Texas - 7:45	Montreal, Quebec - 7:45
Johannesburg, S. Africa - 5:29	Passaic, NJ - 7:37
Lakewood/Deal, NJ - 7:36	Toronto, Ontario - 8:04
London, UK - 8:09	Yerushalayim - 6:48
Los Angeles, CA - 7:22	Zurich, Switzerland - 8:21

בשבילי הלכה

ע"י הרב הגאון מאיר צבי שפיצר שליט"א
הערות בעניני הלכה. הלכה למעשה יש לשאול לרב

שופטים

ונתתם לכהן הזורע והלחיים והקיבה. ע"י ד"ר ס"א כ"א מח' אי נוהג בחו"ל.
והוא מח' בחולין קל"ו דר' אלעאי פוטר בחו"ל דיליף נתינה מתרומה
דאין נוהג אלא בא"י. (וע"ש ש"ג בשם תשובת רש"י).

ומסקנת הגמ' האדינא נהוג עלמא כחלתא סבי... כר' אלעאי בראשית
הגו. ופירש"י דה"ה למתנות דאין נוהג אלא בא"י, וכ"כ תוס' וסמ"ק
ורמ"ה ורשב"א ור"ה.

אבל הר"ף ורמב"ם וראב"ד ור"ן ומהר"ם מרוטנבורג פירשו דלמסקנא
לא קי"ל כר' אלעאי אלא בראשית הגו ולא במתנות.

ולפ"ז לכא' הוי ספיקא דאורייתא.

ובשו"ע הביא המחלוקת בזה לענין חו"ל. וע"ש בפ"ת בשם ח"ס יו"ד
ריש סי' ש"א שנהג ליתן כשקנה בהמה בערב יו"ט. ולא דמי למעשר
ראשון שאין אנו נותנים ללוי, דהיינו משום שאין טבל שלנו ודאי טבל
והוי ספק ממון לוי ולקולא.

וע"ד דרכי תשובה ס"ק קל"ד בשם הפלתי שתמה על אנשי מעשה
המתקדשים והמטהרים לא נהגו לקיים מצוה זו גם בחו"ל כיון
דרוב המחברים סברו דנהוג מצוה זו גם בחו"ל. וכן הביא משו"ת מן
השמים שהשיבו לרבינו יעקב דחטאת הקהל הוא שאין נוהרים בו. וכן
בספר המצוות הקצר מהח"ח, אות נ"א, הביא מצות זרוע לחיים וקיבה
(אף שלא הביא ראשית הגו כיון דאין נוהג בחו"ל). (וכן בערוה"ש ס"א
ג"כ שיש להחמיר גם בחו"ל).

ובחזו"א יו"ד קצ"ג (א') אות י"ב כ' הא דבזה"ו נוהגין שלא ליתן (ובפרט
בא"י שאין שם היתר של חו"ל) היינו משום דתיקנו חכמים שאין עולה
לכהונה עפ"י עצמו ובוזה"א אין ב"ד מדקדיקין בכך וכבר חלפו דורות שעלו
עפ"י עצמן ולכן מדרבנן אין לנו ליתן לכהן בימיו.

וכתב שם עוד וז"ל ואע"ג שנותנין פדה"ב לכהן אפשר משום שאין בזה
ריוח שנהגין שהכהן מחזיר וכל אחד יחייב לכהן שבטוח בו שיחזירו
עכ"ל. ובאמת בשו"ע ש"ה ח' כתב ולא יהא הכהן רגיל להחזיר לכל שלא
להפסיד לשאר כהנים. ולפי החזו"א מיושב מנהג שלנו שמחזירים. וע"ש
פ"ת סק"י ב' בשם יעב"ץ ח"א קנ"ה שכתב דבזה"ו יש להחזיר משום
חשש גזל וכעין דעת היש"ש.

וע' יעב"ץ שהכהן יחזיר המעות משום אין הולכין בממון אחר הרוב ואין
ראיה שהוא כהן, וח"ס יו"ד שצ"א חולק עליו. וביארו טעם הח"ס עפ"י
ההפלאה סוף פ"ק דתנובות שכבר פסקנו עליו שזה אביו ולכן הוא כהן
לכל דבר (וכן מה"ט א"צ הכהן להחזיר המעות דהולכין אחר רוב, ולא
שייך כאן אין הולכין בממון אחר הרוב וכמ"ש ההפלאה. אך ק' דהרי
הספק של כהן הוא שמה אמו או אביו היו פסולות לכהונה כמ"ש
מהרש"ל (ולפי החזו"א החשש שמה אביו עלה לכהונה עפ"י עצמו) ולא
שייך כאן דברי ההפלאה דאין אנו דנים אם הוא אביו ושמה זינתה אמו.

מזן ראש הישיבה הגאון הרב אברהם בן מרן רה"י הג"ר שמואל טיקטינסקי זצלה"ה

ב' באלול תקצ"ה

מרן רה"י הגאון הרב אברהם טיקטינסקי זצלה"ה
נולד בשנת תקנ"ה לאביו, מייסד וראש הישיבה
הגאון הרבי שמואל טיקטינסקי זצלה"ה.

עם התרחבותה של הישיבה בשנת תקפ"ג, כשבע
שנים לאחר הקמתה, כשמספר התלמידים בה עמד
על למעלה ממאה ועשרים, ראה אביו זצ"ל כי לאור
הנסיגות הרבות שלו לטובת כלכלת הישיבה עליו
להכניס כח עוז לצידו בישיבה ומינה את בנו, אשר
נודע כבר אז (בגיל 28 בלבד) כעילוי וגאון אדיר,
לכהן לצידו בראשות והנהלת הישיבה.

רעייתו של ר' אברהם נטלה על עצמה את כל עול
ניהול העסקים המשפחתיים ואפשרה לו להקדיש
את כל עתותיו לטובת הישיבה ותלמידיה. מעבר
לשיעוריו שמשכו את תלמידיו בעמקותם, יצר
ר' אברהם קשר אישי עם כל בחור ובחור וטיפחו

כי תצא למלחמה על אויבך וגו' לא תירא מהם ונגש הכהן ודבר אל העם וגו' אל ירך לבבכם אל תיראו ואל תחפזו ואל תערצו מפניהם (ב, א-ג). מי האיש הירא ורך הלבב ילך וישוב לביתו (ב, ח)

וברש"י: הירא מעבירות שבידו.

קשה: הרי יראת חטא מעלה היא, וא"כ המכיר וירא מעבירות שבידו הוא הראוי לישועה וראוי שיצא
למלחמה ומדוע שיחזור לביתו?

וביותר קשה מדברי הכתוב 'אל ירך לבבכם', דמשמע שכונת התורה שלא ירא מפני החטא שבידו. ופי'
הסבא מסלבודקה שע"י קיום 'אל תראו' זוכים לנצחון, וכי זכות היא שלא ירא האדם מחטאים שבידו?

תירץ מרן המשגיח הגאון הרב ירוחם ליוואויץ זצלה"ה: מידת בשר ודם היא שהיראה מפריעה לשמחה,
אך מידת הקב"ה היא שהיראה והשמחה אחת הן. כמו שמצינו שאמר דוד המלך ע"ה 'עבדו את ה' ביראה
וגילו ברעדה' ועוד אמר 'עבדו את ה' בשמחה', והיינו שאין היראה והשמחה סותרות ול"ז אלא ביראה
עצמה אנו שמחים.

כך גם בענייני, יראת החטא והביטחון בה' אינם סותרים ול"ז, אלא ככל שגדלה יראת החטא גדלים גם
השמחה והביטחון בה'. ובואת יבחנו האדם, אם יראת חטאו גורמת לשמחה וביטחון בה' הרי זה משובח.
אולם אם היראה מביתא למורד ולפחד, הרי זו יראה פסולה ועליו לשוב מעורכי המלחמה.

וכמו שמצינו ביעקב שלפני הפגישה עם עשיו נאמר 'ויירא יעקב מאד ויצר לו', אך הדבר לא גרם לו לרפיון,
אלא גרם לו להתחזק ולהתכונן בתפילה ודורון ומלחמה.

דברי הימים

דברי הכותבי

מזן מלכי רבנן

כוחה של השבת בימי אלול

שבת קודש היא זמן מיוחד של חיוק ידיעת האמת וריחוק ממחשבת שקר. - ימי חודש אלול גם הם זמן מיוחד בו מתחזקת הכרת האמת.

כאשר מזדווגים יחדיו, ימי חודש אלול עם קדושת השבת, הרי הכרת האמת היא כפולה ומכופלת משאר ימי החול, וגוברת בלב האדם התשוקה לחיי אמת והתיעוב של חיי השקר.

כי הנה ידוע שביום השבת ניתנת באדם נשמה יתירה, וכאשר יוצאת השבת יש צער על סילוקה, כמו שאמרו חז"ל (ביצה טז.) "נשמה יתירה נותן הקב"ה באדם ערב שבת, ולמוצאי שבת נוטלין אותה הימנו, שנאמר 'שבת וינפש', כיון ששבת ווי אבדה נפש". הנשמה היא כח השכל, שהרי השכל אינו ענין גשמי של גוף, אלא הנפש היא המביאה את האדם אל החכמה העליונה.

ואכן בשכל הטוב והישר אין מקום כלל למחשבת שקר, מחשבת שקר היא מחשבה עקומה ולא תבוא בשכל בריא. וכח השכל הוא לחדד ולהכיר היטב מהי האמת ומהו השקר.

ביום השבת בו מתחזקת הכרת השכל יותר מכל השבוע, כמו שכתב האבן עזרא (בראשית ב, ג), 'ויברך אלקים את יום השביעי', כי ביום הזה יתחדש בנשמות כח ההכרה והשכל, גוברת באדם הכרת האמת.

וכן ענינו של חודש אלול ידוע מהקדמונים ראשי תיבות אלול - 'אני לדודי ודודי לי', כיון שיש קירבה מיוחדת בימים אלו בין ישראל לאביהם שבשמים, וכאשר מתקרב האדם אל בוראו מתחזקת בו הכרת האמת, כיון שמכוח הרגשת קרבת אלקים הרי ידיעת האמת מוחשית אצלו ומתחזקת בקרבו, עד אשר אין לו מקום לטעות אחר השקר.

וכאשר באה השבת בימי חודש אלול. הרי הכרת האמת כפולה ומכופלת.

הכרת האמת רק ע"י לימוד התורה

אמנם גם השבת וגם ימי חודש אלול, הגם שסגולתם מיוחדת להכרת האמת, אין אפשרות להגיע לזה אלא ע"י לימוד התורה הקדושה.

כי רק בלימוד התורה לומד האדם להכיר את הקב"ה, שהרי את מציאותו יתברך לית מחשבה תפיסא ביה כלל, אלא הכרת הבורא היא הכרת דרכיו והנהגתו ורצונו וזאת למדים אנו בתורה הקדושה.

וכמו שמביא רש"י (דברים ו, ו) דברי הספרי, 'ואהבת את ה' אלקיך', היאך היא הדרך לאהבת הבורא והרי אין לנו שום השגה בו, אלא 'והיו הדברים האלה' שמתוך כך אתה מכיר בהקב"ה ומתדבק בדרכיו.

ואמנם אברהם אבינו הכיר את בוראו ע"י שחקר והתבונן בבריאה כולה ביום ובלילה, אך 'אחד היה אברהם', ואנו לא נדע דרכי הקב"ה אלא ע"י לימוד התורה כראוי בעמל וביגיעה, רק כך נזכה לסגולת התורה. ובלמוד התורה מגיעים אנו להכרת האמת - "כי אתה אלקים אמת, ודברך אמת".

"ודברך אמת וקיים לעד", כי זהו כחה של האמת שהיא הנצח, אבל השקר אין לו רגלים, (גמ' שבת קד.) "שיקרא אחדא כרעיה קאי ואמת מלבן לבוניה, קושטא קאי שיקרא לא קאי", ואף אם מאריך בעמידתו עוד ועוד, אך לבסוף ודאי ייפול. וכך כל דבר שנופל, ואפילו אם רק לאחר זמן רב ייפול, הרי הוא שקר, אבל האמת היא הנצח והיא הקיימת לעד.

פרשת המלך - תורה

והנה ענין זה מצינו בפרשת השבוע, בפרשת המלך (דברים יז, יח): והיה כשבתו על כסא ממלכתו וכתב לו את משנה התורה הזאת על ספר מלפני הכהנים הלויים. והיתה עמו וקרא בו כל ימי חייו.

ופירש"י: 'את משנה התורה' - שתי ספרי תורות, אחת שהיא מונחת בבית גזיו ואחת שנכנסת ויוצאת עמו.

ומבואר בגמ' (סנהדרין כא.): וכותב לו ספר תורה לשמו, יוצא למלחמה מוציאה עמה, נכנס הוא מכניסה עמו, יושב בדין היא עמו, מיסב היא כנגדו, שנאמר והיתה עמו וקרא בו כל ימי חייו.

וטעם מצוה זו הוא, כיון שהמלך ענינו להנהיג את ישראל כפי רצון הבורא, והדרך ללמוד את דרכי הקב"ה והנהגתו הוא בלימוד התורה.

והנה מלבד ענין זה, נאמר בתורה טעם נוסף - יראה וענוה: למען ילמד ליראה את ה' אלקיו לשמר את כל דברי התורה הזאת ואת החקים האלה לעשותם. לבלתי רום לבבו מאחיו וגו'.

ומבאר הספורנו: 'למען ילמד ליראה' - בחלק העיוני ממנה המורה במופת את גודל והשגחת הא-ל יתעלה, אשר בידיעת זה תתחייב המורא.

וכן לימוד התורה הוא המביא לענוה - "לבלתי רום לבבו מאחיו", ודווקא המלך היושב מעל כולם, הוא שצריך להחשיב ולהתייחס אף לפשוט שבעם, משום שע"י התורה יגיע להכרה שהכל הוא מהקב"ה והוא מעצמו אין לו כלום, וכיון שכן איך יתגאה במה שאינו שלו.

וזהו שכתוב (ירמיה ט, כב): אל יתהלל חכם בחכמתו ואל יתהלל הגבור בגבורתו אל יתהלל עשיר בעשרו. כי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל וידע אותי.

'אהבת אותנו ורצית בנו'

והנה כאשר שאל הקב"ה את ישראל אם ירצו לקבל את התורה, אמרו מיד "נעשה ונשמע", כיון שישראל רצונם הוא לידע את רצון ה', אשר כל הנהגתו היא האמת והטוב, אבל האומות מייאנו לקבלה והלכו אחר רצונם. אך רצונם רצון אדם הוא, ורצון האדם זהו השקר, אשר אין לו קיום, ואף אם יאריך ימיו סופו שנופל, כי לשקר אין רגלים.

ולכן אומר הקב"ה (מלאכי א, ג) "את עשו שנאתי", ולא רק עשיו, אלא כל האומות אשר בחרו במות וברע, ולא הכירו בקב"ה - "ואהב את יעקב", כי בחרו בחיים ובטוב, בהנהגת הקב"ה בתורה הקדושה.

אברהם אבינו נקרא (ישעיה מא, ח) "אברהם אהבי", כי הוא אשר חקר וזכה להכיר הנהגת השי"ת. וכן אנו ע"י עסק התורה נוכל לזכות להכרת הנהגת הבורא, וזהו שאומרים אנו בתפילת המועדים - "אתה בחרתנו מכל העמים, אהבת אותנו ורצית בנו". מדוע, משום - "וקרבתנו מלכינו לעבודתך", בתורה הקדושה.

שבת קודש וחודש אלול - ימי אהבה

והנה בשבת קודש וכן בחודש אלול מצינו ביטויים של אהבה.

בשבת קודש אומרים אנו - "לכה דודי לקראת כלה", וכן ימי חודש אלול נרמזים הם בפסוק - "אני לדודי ודודי לי".

"דודי" הוא ביטוי של אהבה וקירבה מיוחדים, שנאמרו בשיר השירים, ולא מצינו כמותם אלא בשבת קודש ובחודש אלול.

אכן קודם עלינו לקרב את עצמינו אל השי"ת - "אני לדודי", ואז נזכה לקרבתו אלינו - "ודודי לי". ומה הוא האופן להתקרב אליו, זהו רק ע"י עסק התורה.

והנה עומדים אנו כבר ביום הרביעי של ימי האלול, ואפשר לזכות ולהשיג בכל שעה ובכל רגע של אלול לאין ערוך ולאין שיעור, שזהו זמן מיוחד שאין דוגמתו, וביותר ב'שבת של אלול', נתחזק בעמל התורה ויגיעתה, ונזכה בסיעתא דשמיא לדיקוה והכרת האמת.

אל יתהלל הגבור בגבורתו ואל יתהלל העשיר בעשרו, כיון שכל זה אינו בעמלו ויגיעו, אלא הכל הוא מאת הקב"ה, 'כי אם בזאת יתהלל המתהלל - השכל וידוע אותי', ידיעת הנהגתו של הקב"ה וההכרה שהכל מאיתו ואין דבר שיכול אדם לעשות בעצמו. רק בידיעה זו יתהלל המתהלל, על אשר בחר באמת ולא נטה אחרי השקר, אך לא בבחירה עצמה יתהלל, שהלא בחר בחיים במקום במות וברע, אלא בכך שעסק בתורה והגיע על ידה להכרת האמת שהכל מאת השי"ת ואין לאדם כלום מעצמו, ובהכרה זו יתהלל המתהלל.

זהו תפקידו של מלך ומנהיג בישראל. ואף משה רבינו שמעלת נבואתו יותר מכל הנביאים ומה מאוד רבו מעלותיו, לא מוזכר עליו בתורה אלא (במדבר יב, ג) "והאיש משה ענו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה", כי זהו שבחו של מנהיג ישראל, להיות עניו מכל האדם ולהתייחס בכבוד אף לפשוטי העם הפחותים ביותר.

ומעלה זו ישיג האדם ע"י לימוד התורה, כמו שמפרש האור החיים הקדוש כאן:

'לבלתי רום לבבו', פירוש: על דרך אומרים ז"ל (אבות ו, א) "ומלבשתו ענוה ויראה", והוא אומרו כי באמצעות קריאת התורה לא ירום לבבו וגו'.

שזהו כח התורה וסגולתה להכניס בליבו יראה וענוה, כי לימוד התורה מביאו להכרת הנהגתו של השי"ת, ובוה הרי היא מלבשתו יראה וענוה.

"מאן מלכי רבנן"

והנה המשך המשנה שם הוא - "כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה וכו', ונותנת לו מלכות וממשלה".

מי הוא 'מלך' - "כל העוסק בתורה לשמה, הוא המלך! בחרו ישיבה, אברך, שיושב ועוסק בתורה, הוא הנחשב למלך.

כי כל כח הנהגתו של המלך, הוא רק ע"י לימוד התורה, כמו שנאמר (משלי ח, טו) "בי מלכים ימלוכו", והיא הנותנת לו את הכרת האמת, ומלבשתו ענוה ויראה ונותנת לו מלכות וממשלה.

This week's
Bishvilei Haparsha
is sponsored by:

Seize the Opportunity!

Harav Hagaon Yitzchok Caplan Shlita

At the end of Parshas Shoftim, the Torah conveys the issur of bal tashchis: לא תשחית את עצה... רק עץ אשר תדע כי לא עץ מאכל הוא אתו תשחית. The Torah is telling us: When you lay siege to a city and you need wood, don't cut down a fruit tree. Instead, cut down a tree that does not bear fruit. Why waste the fruit and ruin something good?

The Chinuch (Mitzvah 529) teaches that chassidim and anshei maaseh avoid destroying anything: ולא יאבדו אפילו: גרגר של חרדל בעולם. Since everything in this world has a purpose and a reason for existence, they will not waste even a single mustard seed.

Obviously, however, there are priorities. A person should rather waste food than ruin his body, as the Gemara states (Shabbos 140b): בל תשחית דגופא עדיף. Better to throw food out than to throw it in.

If you have extra food, the concept of bal tashchis does not dictate that you should eat it. Not wasting it means not using it for an unnecessary purpose; putting food into your body unnecessarily is not a valid purpose.

Considering that the Torah cautions us not to destroy or waste our material possessions, we should certainly not squander our spiritual acquisitions and opportunities.

The Toras Avraham, R' Avraham Grodzinski, who was the mashgiach of the Slabodka yeshiva before the war, explains that this is really the pachad of Elul. What is the fear of Elul? What are we afraid of?

Elul represents an amazing opportunity that Hakadosh Baruch Hu gave us. After Klal Yisrael committed the cheit ha'eigel while Moshe Rabbeinu was in Shamayim the first time, they thought that they were finished. Moshe went up to Shamayim for another forty days, from 19 Tammuz to 29 Av, to plead on behalf of Klal Yisrael, but Chazal tell us that those were days of anger. Hakadosh Baruch Hu was not yet appeased.

Moshe Rabbeinu then went up for another forty days, from Rosh Chodesh Elul through Yom Kippur. Those days were yemei ratzon: Klal Yisrael regained Hakadosh Baruch Hu's favor, and Hakadosh Baruch Hu gave Moshe the second Luchos.

The Tur tells us that the reason we blow the shofar during Elul is to remind us of the shofar that was blown before Moshe Rabbeinu went up to Shamayim on Rosh Chodesh Elul. At that time, the shofar was blown to prevent people

from repeating the mistake they had made the first time Moshe ascended, when they had miscalculated when the forty days ended, leading to the cheit ha'eigel. This time, the shofar announced when the forty days began so there would be no miscalculation.

The blowing of the shofar reminds us that these forty days are a tremendous time of ritzuy. It exhorts us: Don't lose this opportunity! Hakadosh Baruch Hu is giving you a second chance just as He gave Klal Yisrael the opportunity to regain His favor after the cheit ha'eigel.

Why, then, should there be a fear of Elul?

Because we are afraid of losing the opportunity presented by these days of tremendous rachamim.

R' Chatzkel Levenstein notes that Yom Kippur, the last of these forty days, is the day of the greatest rachamim. It is not that each of the preceding days is marked by a small amount of rachamim, followed suddenly by a tremendous outpouring on the final day. Rather, the amount of rachamim builds from day to day. The first of the forty days is marked by a greater measure of rachamim than the rest of the year. The next day has even more, and the next day still more, until the rachamim reaches a climax on Yom Kippur, the fortieth day.

This is the tremendous opportunity before us: forty days of ratzon that Hakadosh Baruch Hu has given us.

ALL THREE AREAS

The question is: How do we make use of this opportunity? How do we make sure not to waste it?

We know that the roshei teivos of the phrase אני לדודי ודודי לי spell Elul. But what does it mean, practically, that I am close to Hakadosh Baruch Hu and He is close to me? Do I wake up on Rosh Chodesh Elul and feel Hakadosh Baruch Hu next to my bed? In what sense is דודי לי? How do we experience it?

The answer is that during these days Hakadosh Baruch Hu grants us increased siyata d'Shmaya, an added measure of Heavenly assistance in every aspect of avodas Hashem.

In addition to the phrase אני לדודי ודודי לי, which refers to our relationship with the Ribbono Shel Olam — bein adam laMakom — there are other phrases whose roshei teivos spell Elul as well. One is לרצונו ומתנות לאביונים, an allusion to bein adam lachaveiro, and another is וקל ה'

אֶלֶּקִיךָ אֶת לִבְךָ וְאֶת לִבְּךָ, which refers to a person's own heart, bein adam l'atzmo.

As we know, bein adam laMakom consists of the mitzvos between ourselves and Hakadosh Baruch Hu, such as succah and lulav, while bein adam lachaveiro includes mitzvos such as chessed and tzedakah as well as the prohibitions against harming others, such as taking revenge or bearing a grudge. And the realm of bein adam l'atzmo encompasses emunah, bitachon, and middos.

These three aspects of avodas Hashem parallel the three pillars of Torah, avodah, and gemilus chasadim. Torah helps a person himself grow, corresponding to bein adam l'atzmo; avodah is tefillah, corresponding to bein adam laMakom; and gemilus chasadim corresponds to bein adam lachaveiro. All three are hinted at in the roshei teivos of Elul, because extra siyata d'Shmaya is granted for all aspects of avodas Hashem during these forty days.

A person should take advantage of this opportunity by choosing some aspect of avodas Hashem to work on during Elul, because it is tried and true that spiritual growth comes more easily during this time.

Even if the chizuk doesn't last, and even if after Yom Kippur we feel that we're back to exactly where we were beforehand, the very fact that there was a chizuk, that we realigned ourselves and demonstrated the chashivus of these days, is nevertheless significant. During Aseres Yemei Teshuvah, therefore, a person should be careful not to eat pas akum even if during the rest of the year he is not makpid on this.

What's the point of avoiding pas akum if the person is planning to go right back to eating it as soon as Yom Kippur is over — perhaps even breaking his fast on pas akum?

The point is that the temporary chizuk itself demonstrates that we recognize the special chashivus of these days and therefore conduct ourselves on a higher level. If a person is always makpid on pas akum, he should find some other area in which to strengthen himself. Any chizuk at this time is priceless.

MAKE IT PART OF YOU

But there's more to it than that.

Often, when a person accustoms himself to a particular behavior, some aspect of it does stick. Even if he cannot maintain the entire chizuk after Yom Kippur, part of it may endure.

The Seder HaYom, R' Moshe ben Machir, who formulated the nusach of Modeh Ani, advises that if a person has trouble getting out of bed in the morning, he should jump out of bed, and after doing this for four or five days, he will find that subsequently it becomes easier.

In many cases, the difficulty is in starting a new habit: כל התחלות קשות. Once a person gets used to this new behavior, it becomes easier. Often, however, the person jumps ship before he reaches the point of ואילך that follows the difficult beginning if he pushes himself to overcome the difficulty, so he never experiences that ease. It was hard on day one, it was hard on day two, it was hard on day three, so he decides, "It's not for me."

The Seder HaYom is telling us: Don't stop! Continue through days four and five. You're right, it will be hard, but in less than a week you will already feel a difference. You can test this yourself.

Repeating a behavior for four or five days may be enough to make it easier, but actually incorporating it into your nature requires a longer period. R' Elimelech of Lizhensk says, in Tzetel Katan, that a person who wants to work on a particular middah should be mis'chazeik in that area for forty days, corresponding to the forty days of a baby's formation and the forty days that Moshe Rabbeinu spent on Har Sinai. By working consistently on a middah for forty days, a person can make it part of his character.

The Rema, in Toras HaOlah, says that this type of inner acquisition occurs after thirty days, explaining that we learn this from the nazir. The standard period of nezirus is thirty days, because thirty days is the amount of time necessary to acquire a middah. This is alluded to in the phrase קִדְּשׁ יְהוָה, regarding the nazir, since the gematria of יְהוָה is thirty. During his time of nezirus, the nazir is trying to acquire the middah of perishus, the middah of kedushah, and that takes thirty days.

The Rema adds that the word יְהוָה is phrased in the future tense, meaning "he will be," because the behavior he trains himself in during this period will accustom him to act that way in the future as well.

Rebbe Elimelech mentions forty days, while the Rema mentions thirty. From the first day of Rosh Chodesh Elul until Rosh Hashanah we have thirty days, and until Yom Kippur we have forty. This gives us the time we need to work consistently on a new behavior until it becomes part of us.

And because we have extra siyata d'Shmaya at this time, areas that we tried working on during the rest of the year without success may be easier to improve during Elul. Hakadosh Baruch Hu is here to help us.

Our fear during Elul is that we should not squander this opportunity. Take something, some aspect of avodas Hashem, and work on it. B'ezeras Hashem, you will see tremendous siyata d'Shmaya.

Gut Shabbos, a hatzlachadike Elul, and a gut gebentscht yahr.